

NURMIJÄRVI - HYVÄN ELÄMÄN KUNTA

Kuntavaaliohjelma 2021-2025



Kunnan tehtävä on mahdollistaa hyvän elämän edellytykset ja tukea sujuvaa arkea. Me sosialidemokraatit haluamme, että Nurmijärvi on elinvoimainen sekä kehittyvä hyvinvoinnin, työn ja puhtaan ympäristön kunta. Meillä ei syrjitä, eikä syrjäytetä ketään. Haluamme parantaa asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia ja osallisuutta yhteisistä asioista päättämiseen. Pidetään kaikki mukana!

Tässä ohjelmassa esitetyt tavoitteet on sovitettu harkiten, mutta liikoja lupaamatta, kunnan talouden ahtaisiin raameihin.

Julkiset palvelut Nurmijärvi järjestää jatkossakin pääosin kunnan omana tuotantona ja omistaa toimintoihin tarvittavat keskeiset toimitilansa. Yritykset ja järjestöt ovat kunnan kumppaneita ja täydentävät kunnan vastuulla olevia palveluja. Teknologian murros luo uusia mahdollisuuksia palveluiden tuottamiseen.

Huolehdimme kunnan elinvoimasta pitämällä verotuksen ja taksat kilpailukykyisinä verrattuna muihin Keski-Uudenmaan kuntiin. Riittävällä kunnan tulorahoituksella pystymme takaamaan asukkaillemme laadukkaat peruspalvelut ja tarpeelliset investoinnit kestäväällä tavalla.

Tuemme kuntalaisten toimia oman hyvinvointinsa, toimintakykynsä ja terveyden ylläpitämiseksi. Huolehdimme, että tarpeen mukaista tukea on saatavilla oikea-aikaisesti. Varmistamme, että sote-palvelut toimivat asukkaiden tarpeiden mukaan.

Välttämättömiä toimitilojen peruskorjauksia ja uudisrakentamista tarvitaan jatkossakin Nurmijärven kehittämiseksi. Kunnan velkaantumista on hillittävä, mutta samaan aikaan on kuitenkin oltava varaa palvelujen järjestämiseen ja pakollisiin investointeihin.

Elävä kunta, hyvä elinympäristö ja sujuvampi liikenne

- Haluamme kehittää asuinalueita yhdessä asukkaiden kanssa. Taajamien viihtyvyyteen kiinnitetään erityistä huomiota. Tarvitaan uudenlaisia korttelimaisia ratkaisuja, joissa yhdistyvät esteetön keskusta-asuminen, tarpeenmukaiset sote-palvelut ja yhteisöllinen, turvallinen arki.
- Tonttitarjontaa on oltava tasapuolisesti eri puolilla kuntaa. Haja-asutusalueiden rakentamista helpotetaan ja nopeutetaan erityisesti kylien läheisyydessä.
- Rakentamisessa on otettava huomioon ympäristöystävällisyys, energia-tehokkuus ja uusiutuvien energioiden käyttö.
- Hyvä tieverkosto, tehokkaat tietoliikenneyhteydet ja toimiva julkinen liikenne niin kunnan sisällä kuin kunnasta muualle, ovat keskeisiä kunnan elinvoiman kehittämisessä.

Elinvoimaa ja työtä – Nurmijärvi on Keski-Uudenmaan elinvoiman esimerkkikunta

Nurmijärven asemaa Keski-Uudenmaan elinkeinoelämän ja vetovoimaisuuden osana on vahvistettava. Vetovoimaisuus perustuu koulutuksen kehittämiseen kaikilla asteilla ja yrittäjyyden aktiiviseen tukemiseen. Kunnan elinvoimaisuus on riippuvainen sen alueella olevista menestyvistä yrityksistä. Mitä enemmän Nurmijärvellä on yrityksiä, sitä enemmän meillä on palveluja, hyvinvointia, työpaikkoja, verotuloja ja elinvoimaa. Kunnan maankäyttöpolitiikan, rakentamisen ohjauksen, kaavoitus- ja lupaprosessien sekä neuvonnan on oltava sen mukaista, että tänne on yritysten helppo tulla ja harjoittaa yritystoimintaa.

Ammatillisen koulutuksen merkitys yksilöille, työelämälle ja alueen hyvinvoinnille on keskeinen. Nurmijärven kunnan tulee tukea Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän ja Kiljavan kampuksen kehittämistä nuorten ja aikuisten tasa-arvoisen kouluttautumisen ja osaavan työvoiman saannin turvaamiseksi.

Elinvoiman turvaamiseksi kunnan saavutettavuus on perusedellytys. Joukkoliikenne ja kunnossa oleva, kattava tieverkosto sekä toimivat tietoliikenneyhteydet ovat tärkeitä edistettäviä asioita.

Nurmijärvi on mukana kehittämässä lähimatkailua luonto, liikunta, kulttuuri ja turvallinen arki teemoilla.

Ympäristöystävällistä asuntopolitiikkaa ja yrittäjyyttä

Asuminen on ihmisten perusoikeus, jonka turvaamisessa kunnalla on suuri rooli. Vuokra-asuntotuotannosta vastaa Nurmijärven Kodit. Asuinalueita on kehitettävä yhdessä sen asukkaiden kanssa. Yhteisöllinen asuminen ja ryhmärakentaminen ovat keinoja luoda asumista, jonka tarkoituksena on tuoda asukkaita yhteen.

Nurmijärvellä tulee olla tarjolla toimitiloja yrityksille sekä kohtuuhintaisia työtiloja pienyrittäjille. Uusien tilojen suunnittelussa ja rakentamisessa on tärkeää ottaa huomioon ympäristöystävällisyys ja energiatehokkuus. Rakennusten käyttötarkoituksia on voitava muuttaa joustavasti, mikä toteutuu sijoittamalla esimerkiksi päiväkotia ja palvelutaloja toistensa läheisyyteen.

Nurmijärvi hakee valtakunnallisia asuntomessuja seuraavan valtuustokauden aikana.

Yhteisellä työllisyysohjelmalla työpaikkoja

Työttömyyden vähentäminen vaatii kaikkien toimijoiden panosta. Kunnan tulee laatia kunnianhimoinen työllisyysohjelma, joka linjaa selkeästi työllisyystavoitteet tulevalla vaalikaudella.

Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden taustalla ovat monet inhimilliset tarinat. Työttömien ihmisten hyväksi on tehtävä kovasti töitä. Sekä julkisen että yksityisen sektorin on kannettava heistä vastuuta. Yhteistyön lisäämiseksi on saatava resursseja. Työllistämistoimiin kunnan on haettava entistä aktiivisemmin saatavilla olevaa hankerahoitusta.

Nuorten työllistäminen vaatii enemmän resursseja. Kesätyöpaikkojen määrää on lisättävä. Tavoitteena tulee olla, että jokainen nuori saa jatkossa itselleen kesätyöpaikan. Tämän toteutumiseksi tarvitaan laajaa yhteistyötä elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin toimijoiden kesken. Rekrytoinnissa asetetaan etusijalle nuorisotyöttömät, jotta he saisivat mahdollisuuden työelämäviikkojen kartuttamiseen. Kunnan työllisyystoimissa on myös kiinnitettävä huomiota pitkäaikais-työttömien sekä osatyökykyisten ensisijaiseen rekrytoimiseen.

Hyvä elinympäristö

Nurmijärvi on vireä maalaiskunta, jonka olennainen osa ovat kasvavat taajamat, kylät ja maaseutu. Peruspalveluiden järjestäminen kaikille asukkaille on sekä Nurmijärven kunnan että Keski-Uudenmaan Soten vastuulla. Mielestämme erityistä huomiota onkin kiinnitettävä taajamien sekä kylien lähipalveluihin ja kunnallistekniikkaan.

Kunnan ajantasainen ja aktiivinen kaavoitus ja maapolitiikka mahdollistavat parhaiten yhteisten tavoitteiden toteuttamisen. Näin yhdyskuntarakenteen kehittäminen on pitkäjänteistä ja tekee hiilineutraalit ratkaisut mahdollisiksi niin rakentamisessa kuin liikenteessäkin. Kestävästi toteutettu yhteinen elinympäristö vetää parhaiten puoleensa myös yksityisiä investointeja.

Kaavoitus ja rakennustonttien saatavuus on pidettävä jatkuvasti sellaisella tasolla, että kunnalla on mitä myydä tai vuokrata. Samalla on huolehdittava virkistysalueiden riittävydestä ja hoidosta. Uusia asuinalueita suunniteltaessa ja täydennysrakentamisessa täytyy sekoittaa erilaisia asumismuotoja, jotta asuinalueet säilyvät monipuolisina. Kaavoituksella luodaan omalta osaltaan edellytyksiä kuntalaisten hyvälle ja turvalliselle että tasapainoiselle elämälle. Ilmastostrategiaa toteutetaan yhteisesti hyväksytyn ohjelman mukaisesti ja energiatehokkuutta rakentamisessa sekä hankinnoissa lisätään määrätietoisesti.

Asuntopolitiikan on oltava pitkäjänteistä ja ennustettavaa. Asuntopolitiikan lähtökohtana tulee olla kansalaisten hyvän asumisen tarpeet. Julkisella vuokra-asuntotuotannolla hillitään vuokrien nousua ja asuinalueiden segregaatiota.

Jokaisessa taajamassa ja kylässä on oltava ainakin yksi hyvin varustettu lasten leikkipuisto ja lähiliikuntapaikka. Valkjärven ja Sääksjärven virkistysalueita on kehitettävä.

Nurmijärvi on vilkas pyöräilykunta. Tulevalla valtuustokaudella toteutetaan suunnitelmat pyöräilyreittien rakentamiseksi ja parantamiseksi, ja samalla parannetaan pyöräilyn turvallisuutta.

Toimiva julkinen liikenne parantaa asukkaiden arkea ja kunnan kestäväää kehitystä. Kattavaa ja kohtuuhintaista julkista liikennettä on kehitettävä edelleen Nurmijärvellä. Huomiota on kiinnitettävä erityisryhmien, kuten nuorten, opiskelijoiden tai eläkeläisten alennuksiin.

Nurmijärvellä tulee huolehtia, että kuntaan perustetaan autojen sähkölatauspisteitä ja kaasuaajoneuvojen tankkauspisteitä tarpeen mukaan vähäpäästöisen liikenteen lisäämiseksi. Jätehuoltoa ja jätteiden kierrätystä on edelleen kehitettävä.

Nurmijärveä on kehitettävä tapahtumien kuntana. Kivi-juhlat tarvitsevat seurakseen lisää niin lapsiperheille tarkoitettuja tapahtumia kuin urheilukilpailuja ja kulttuuririentojakin. Elävä kulttuuri ja yhteisöllisyys luovat elinvoimaa ja tapahtumat toimivat myös matkailun vetovoimana. Nurmijärveläinen identiteetti on keskeisellä sijalla suunniteltaessa kunnan matkailua.

Meidän Nurmijärvi on turvallinen ja tasa-arvoinen paikka elää. Rasismi, väkivalta tai vihapuhe eivät kuulu Nurmijärvelle.

Kehitetään kotouttamista

Työ ja koulutus ovat paras tapa kotouttaa maahanmuuttajia. Työllistämispalvelujen ja laadukkaan koulutuksen avulla takaamme heille mahdollisuuden tasa-arvoiseen elämään sekä sopeutumiseen työmarkkinoille. Suomen kielen ja kulttuurin oppiminen edesauttavat kotoutumista. Kotouttamistoimenpiteissä on kiinnitettävä huomiota sukupolvien ja sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumiseen. Onnistunut kotoutuminen vähentää myös kunnan kuluja.

Perheiden hyvinvointi – vanhemmuuden tuki

- Tarvitaan monipuolinen selvitys nurmijärveläisten perheiden tilanteesta ja tarpeista, jotta kehittämistoimet voidaan kohdentaa oikein. Perheiden monimuotoisuus on oltava lähtökohtana kaikessa päätöksenteossa.
- Vuorotyötä tekevien vanhempien oikeus lastensa vuorohoitoon on turvattava. Myös alakouluikäisillä lapsilla on oltava mahdollisuus vuorohoitoon.
- Vanhemmuuden tukea vahvistetaan osana kunnan *Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman* toimenpiteitä.
- Tavoitteenamme on täyttää UNICEFin *Lapsiystävällinen kunta* -tunnustuksen kriteerit sekä hakea kunnalle Väestöliiton *Perheystävällinen työpaikka* -tunnustusta.

Nurmijärvi on erityisesti lasten, nuorten ja perheiden kunta

Kunnan tärkein tehtävä on varmistaa lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä hyvinvoinnin edellytykset. Valtaosa kunnan tehtävistä liittyy lapsiin ja nuoriin. Ja suuri osa asukkaistamme on lapsia ja nuoria. Nurmijärveläiset isät ja äidit käyvät työssä, usein automatkan päässä, perheillä saattaa olla isot asuntolainat ja arki on kiireistä. Tukemalla perheitä ja vanhempia, tuemme samalla lapsia ja nuoria.

Perheiden monimuotoisuuden huomioiminen tulee olla lähtökohtana kaikessa kunnan lapsia ja perheitä koskevassa päätöksenteossa. Perheiden tilanteesta ja tarpeista tarvitaan monipuolinen nykytilaa kuvaava selvitys, jonka pohjalta päätetään valtuustokauden kehittämistoimista. On pureuduttava ongelmien juursiihin ja pohdittava positiivisen erityiskohtelun mukaista resurssien kohdentamista. Henkilökohtaisen budjetoinnin mahdollisuuksia voidaan hyödyntää myös lapsiperheiden palveluissa. Vuorotyössä olevien vanhempien tarve lasten vuorohoitoon turvataan – vuorohoidon tarve on myös alakouluikäisten lasten osalta. Vanhemmuuden tukea vahvistetaan osana Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteitä.

Nurmijärvi voi kuntana profiloitua esimerkilliseksi työn ja perhe-elämän työnantajaksi, ja hakea perheystävällinen työnantaja -tunnustusta. Tämä on työvoimasta kilpailtaessa tärkeää. Haluamme edistää toimia, joilla voimme liittyä muiden lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen jo saaneiden kuntien joukkoon.

Ääni lapselle. Nuorten puolella.

Oikeus turvalliseen kasvuun ja kehitykseen

- Koulujen ja päiväkotien on oltava turvallisia ja terveellisiä oppimisympäristöjä. Riittävästä resursseista huolehtiminen mahdollistaa pienemmät ryhmät.
- Kiusaamiseen on puututtava tarmokkaasti ja nopeasti.
- Pääosa varhaiskasvatuksesta on oltava kunnan omaa toimintaa.

Laadukasta aamu- ja iltapäivähoitoa sekä kouluruokaa

Me sosialidemokraatit esitämme, että alkavalla valtuustokaudella lisätään tukea yhdistyksille, jotka tarjoavat aamu- ja iltapäivähoitoa. Näin takaamme lapsille laadukkaan hoidon kouluajan ulkopuolella. Aamu- ja iltapäivähoitopaikkoja olisi tarjottava ainakin kaikille tarvitseville 1.-2.-luokkalaisille. Vuorotyötä tekevien vanhempien alakouluikäisten lasten hoitopalveluja kehitetään.

On varmistettava, että jokaisella lapsella ja oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi laadukasta, riittävää ja monipuolista kouluruokaa, myös mahdollisen etäopiskelun aikana. Ylijäävää kouluruokaa voidaan jakaa ja myydä eteenpäin tarvitseville. Haluamme, että kunta järjestää kesäaikaan taajamissa kaikille avoimen lasten puistoruokailun.

Laadukas varhaiskasvatus ja päivähoito jokaisen lapsen oikeudeksi

Päivähoidossa rakennetaan ensimmäisiä askelmerkkejä sivistyksen polulle. Sosialidemokraattien tulevaisuuden tavoitteena on taata kaikille lapsille maksuton varhaiskasvatus.

Asianmukaiset ja sisäilmaltaan terveet tilat kuuluvat laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Meillä ei ole varaa eikä oikeutta sairastuttaa lapsia ja työntekijöitä. Homekoulut ja -päiväkodit on kunnostettava turvallisiksi kasvu- ja työympäristöiksi. On pidettävä huoli, että ryhmäkoot pysyvät sopivina.

Ole aktiivinen. Vaikuta – toimi – osallistu. Yhdessä onnistumme.

Panostukset nuoriin rakentavat siltaa tulevaisuuteen

- Nuorten harrastuspaikkoja on lisättävä tarvittava määrä eri puolille kuntaa. Jokaiselle nurmijärveläiselle lapselle ja nuorelle on taattava ainakin yksi maksuton ohjattu harrastus.
- Perutaan nuorten kesätyöpaikkatukeen tehty vähennys. Tuetaan nuorten työllistymistä ja huolehditaan, että *Nuorisotakuu* toteutuu: jokaisella nuorella on opiskelu-, harjoittelu- tai työpaikka.
- On varmistettava, että jokaisella nuorella on arjessaan turvallinen aikuinen.
- Tarvitaan lisätukea mielenterveyden pulmiin: nuorisoaseman ja oppilas-huollon toimintaa on vahvistettava.
- Nollatoleranssi nuorten syrjäytymiseen. Nollatoleranssi kaikenlaiseen kiusaamiseen ja väkivaltaan.

Nuorten elämä on nyt

Valtaosalla nuorista menee hyvin, mutta nykyisten arvioiden mukaan 10–15 prosenttia nuorista voi huonosti. Nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen edellyttää sekä hyvinvointia edistäviä ja ongelmia ehkäiseviä toimia, että palveluiden kehittämistä.

Nuorisotoimen resursseja pitää vahvistaa. Tavoitteena tulee olla alueellisten erojen tasoittaminen, jotta nuoret eri puolella Nurmijärveä saavat riittävät nuorisopalvelut. Nuorisotiloja ja nuorten harrastuspaikkoja on oltava tasapuolisesti ympäri Nurmijärveä, ja niiden tulee olla auki silloin, kun nuorilla on vapaa-aikaa. Nuoria tulee kuunnella enemmän toiminnan sekä nuorisotilojen kehittämisessä. Nuorisolain mahdollisuuksia on hyödynnettävä. Nuorisotyön resursseja on suunnattava myös nuorisotakuun tavoitteiden toteuttamiseksi. Nuorisotakuun toteuttaminen koulutusta kehittämällä, nuoria työllistämällä ja turvaamalla harrastusmahdollisuudet ovat samalla keinoja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Satsaukset sivistykseen ovat satsauksia tulevaisuuteen

Nurmijärven vetovoimatekijä on laadukas opetus ja varhaiskasvatus. Ne rakentavat myös tien hyvinvointiin ja tulevaisuuteen. Siksi jokaisella lapsilla ja nuorilla tulee olla mahdollisuus hyvään oppimiseen. Tasavertainen ja laadukkaasti järjestetty koulutus luo vetovoimaa, elinvoimaa ja työllisyyttä. Laadukas koulutus luo pohjan, sivistykselle ja kulttuurille sekä työllisyyden kehittymiselle myönteiseen suuntaan.

Haluamme Nurmijärven tarjoavan kaikille oppilaille ja opiskelijoille hyvän koulutuspolutun aina esiopetuksesta korkeakouluun saakka. Lisäksi on taattava terveet, nykyaikaiset koulutilat sekä riittävä määrä pätevää henkilöstöä. Opetustilojen kunnosta huolehtiminen on tärkeä osa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Opetuksen resurssien turvaaminen

Koulutuksellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ihmisten kesken ovat hyvinvointiyhteiskunnan keskeisiä kulmakiviä. Koulutuksen kautta tarjotaan kaikille mahdollisuudet kasvuun, osaamisen kehittämiseen ja näiden kautta aktiiviseen kansalaisuuteen. Nykyistä 9-vuotista peruskoulua on uudistettava siten, että se jatkaa saumattomasti toisen asteen tutkintoon.

Toimiva ja laadukas opetus edellyttää riittävää henkilökuntaa ja rahoitusta. On tärkeää, että perusopetuksen tuntikehys on riittävä. Lisäksi on huolehdittava sijaisjärjestelyistä ja koulujen koulunkäynninohjaajien riittävä määrä. Luokkakoot on pidettävä optimaalisina laadukkaan oppimisen takaamiseksi. Oppilashuoltoon on taattava riittävät resurssit, jotta henkilökunta voi toimia ennaltaehkäisevästi ja huomioida erityistä tukea tarvitsevat oppilaat. Oppimisvaikeudet on tunnistettava mahdollisimman varhain. Opettajille on tarjottava koulutusta opetussuunnitelman alueista sekä erityisen tuen tarpeesta ja apuvälineistä. Kouluyhteisöissä toimii opettajien tukena myös esimerkiksi mielenterveyden ammattilaisia, koulusosionomeja ja nuorisotyöntekijöitä sekä yhteisöpedagogeja - koulun arkeen sisältyy kerho- ja muuta harrastustoimintaa.

Me haluamme, että opetuksessa voidaan hyödyntää nykyistä tehokkaammin uusia välineitä ja opetusteknologiaa. On tärkeää pitää oppimisteknologia tasavertaisesti saatavilla ja ajan mukaisena kaikissa kunnan kouluissa. Tähän tarvitaan kunnalta investointeja. Lisäksi resursseja on ohjattava muihinkin oppimisen apuvälineisiin ja tukitoimiin.

Koulukiusaaminen ja väkivalta on vakava ja syrjäytymistä aiheuttava ongelma. Siksi siihen pitää puuttua tarmokkaasti ja mahdollisimman nopeasti. Kiusaamiseen on mahdollista vaikuttaa, mutta se vaatii suunnitelmallista ja järjestelmällistä työtä. Tulevaisuuden Nurmijärven oppilaitokset ovat kiusaamisesta vapaita yhteisöjä, joissa koulurauha on jokaisen oppilaan ja opettajan oikeus. Henkilökunnalle on annettava koulukiusaamiseen puuttumiseksi riittävät resurssit ja työkalut.

Harrastustakuulla kaikille lapsille ja nuorille mahdollisuus harrastamiseen

Harrastamisella on vaikutusta lasten tulevaisuuteen. Harrastusten kustannusten pitää olla niin kohtuullisia, että kaikilla on mahdollisuus aloittaa itseään kiinnostava harrastus. Harrastusmahdollisuuksien lisääminen on sosiaalinen investointi lapsiin ja nuoriin. Kodin ulkopuolella tarjottu harrastustoiminta tarjoaa laajemman mahdollisuuden monipuoliseen yhdessäoloon ja vuorovaikutukseen.

Nurmijärven kunnan on edistettävä alkavalla valtuustokaudella jokaisen lapsen ja nuoren mahdollisuutta ainakin yhteen ohjattuun ja maksuttomaan harrastukseen. Harrastustakuun toteuttamiseksi on lisättävä yhteistyötä urheilu- ja harrasteseurojen kanssa. Järjestöille, urheiluseuroille, kouluille ja harrasteseuroille varataan määrärahoja, joilla ne voivat tarjota vapaapaikkoja harrastuksiin sekä välineitä ja soittimia perheille, joilla ei ole muuten varaa niihin. Tärkeää on löytää kulttuuri- ja vapaa-ajan tueksi hallintorajat ylittäviä yhteistyömuotoja, joilla harrastamisesta tehtäisiin entistä edullisempaa ja helpommin saavutettavaa.

Elämänlaatua ja huolenpitoa ikäihmisille

- Nurmijärven on oltava välittävä ja ikäystävällinen kunta. Hyvä vanhuus koostuu taloudellisesta turvasta, riittävistä ja tarpeidenmukaisista palveluista, turvallisesta ja esteettömästä asumisesta ja yhteisöllisestä arjesta.
- Ikääntyneitä on kuultava suunniteltaessa ja kehitettäessä palveluita sekä niiden tarjontaa.
- Paikallisella järjestötoiminnalla vahvistetaan hyvinvointia ja arjessa pärjäämistä. Ikääntyneille kohdentuvia järjestöavustuksia on lisättävä ja niihin kohdistuneet leikkaukset on peruttava.
- Ikääntyneiden perhehoitoa voidaan lisätä, kun soveltuvia asuntoja järjestetään jokaisesta taajamasta.

Ikäihmiset ovat yhteiskunnan voimavara

Ikäihmisten määrä kasvaa Nurmijärvellä nopeammin kuin lasten määrä. Nykyajan ikäihmiset ovat aktiivisia kuntalaisia, joiden panos esimerkiksi toisten ikäihmisten toimintakyvyn ja hyvinvoinnin kannalta on merkittävä voimavara. Isovanhemmuus on tärkeä tuki myös työssäkäyville lasten vanhemmille. Ikäihmiset toimivat vapaaehtois- ja vertaistoimijoina, ikääntyvien vanhempiensa sekä lastenlasten hoitajina. He ovat huomattava ryhmä kulttuuripalvelujen käyttäjinä.

Nurmijärven on oltava välittävä ja ikäystävällinen kunta. On myös taloudellisesti viisasta huolehtia siitä, että ikääntyvien tarpeet otetaan huomioon asuinalueita kaavoitettaessa, asumisen ratkaisuisa, liikkumisen edistämisessä ja yhteisöön kuulumisessa. Yhteistyössä Keski-Uudenmaan soten kanssa on varmistettava ikäihmisten tuki- ja hoivapalvelujen saatavuus. Palveluyksiköiden laadun valvonta tulee taata yhteistyössä kunnan ja Keusoten kesken. Ikäihmiset tarvitsevat myös mielenterveyspalveluja, joita tulisi olla oltava saatavilla matalalla kynnyksellä.

Ikääntyneillä on oikeus turvalliseen vanhuuteen, joka muodostuu taloudellisesta turvasta ja riittävien ja yksilöllisten tarpeiden mukaan saatavista palveluista, turvallisesta ja esteettömästä asumisesta ja yhteisöllisestä arjesta, jossa on mahdollisuus ulkoiluun, liikuntaan ja ystäväsuhteisiin. Monissa Suomen kunnissa on voitu tarjota myös ikäihmisten hoivapalvelua perhehoitona. Tämä edellyttää, että kunnassa on perhehoitoon soveltuvia asuntoja. Tämä tulee ottaa huomioon kunnan asuntotuotannossa. Jokaisessa taajamassa on saatavilla perhehoidon mahdollistavia asuntoja. Korttelimaiset ratkaisut otetaan huomioon asemakaavoituksessa. Julkiset ja kaupalliset palvelut tulee olla saavutettavissa lähipalveluna.

Ikääntyneitä on kuultava suunniteltaessa ja kehitettäessä palveluita sekä niiden tarjontaa. Teknologian ja digitalisaation lisääntyessä, tulee varmistaa että kaikki pysyvät kehityksessä mukana, ja tietoa sekä palveluja on saatavilla myös perinteisillä tavoilla. Ikääntyneille kohdentuvilla järjestöavustuksilla saadaan moninkertaisesti enemmän hyvinvointia ja arjessa pärjäämistä, kuin vain ammattilaisten toimin. Järjestöjen vertaistoiminnan tukeminen on kustannustehokasta. Vanhusneuvoston toimintaedellytykset tulee turvata. Kunnan vanhusneuvostolla on runsaasti tehtäviä ja niille on annettava aito mahdollisuus vaikuttaa kunnassa.

Terveyttä ja toimintakykyä oikea-aikaisesti

- Yhteistyössä Keski-Uudenmaan soten kanssa kunta huolehtii hoitotakuun toteutumisesta Nurmijärvellä. Siksi kunnassa on panostettava ennaltaehkäisevään toimintaan ja tukeen kaikkien ikäryhmien osalta yhteistyössä asukkaiden ja yhteisöjen kanssa.
- On löydettävä keinot vähentää tarvetta lasten ja nuorten psykiatriisiin palveluihin ja lastensuojeluun. Tarvitaan myös uusia tapoja vahvistaa ikäihmisten toimintakykyä ja hyvinvointia, jotta hoivapalvelujen tarve myöhentyisi.
- Kuntoutuksen palvelupolut on saatava paremmin toimiviksi.
- Henkilökohtaista budjetointia palvelujen ja tuen järjestämiseksi tulisi laajentaa ja soveltaa enemmän erilaisissa palvelutarpeissa.

Hyvinvointia kulttuurista ja liikunnasta

- Jokaiseen Nurmijärven taajamaan tarvitaan monipuolinen perhepuisto, ja kyliin lasten leikkipaikkoja. Koulujen ja päiväkotien pihat on kunnostettava palvelemaan myös lähiliikuntaa.
- Mielen hyvinvointia tukevaa *Kulttuurikaveritoimintaa* tulee järjestää myös Nurmijärvellä.
- Yhdessä asukkaiden kanssa Sääksjärven ja Valkjärven virkistysalueista on mahdollista kehittää ympärivuotisia elämys- ja matkailukeitaita.
- Taajamien ja kylien välille pitää rakentaa lisää kävely- ja pyöräteitä.

Kumppanuutta vahvistaen

Nurmijärven kunta päivittää strategiatasoisen hyvinvoinnin kehittämisohjelman osana kuntastrategiaa. Ohjelman tavoitteena on nurmijärveläisten kokonaisvaltainen hyvinvointi, alueiden välisten erojen pienentäminen ja turvallisuus. Ohjelmassa on otettava huomioon riittävät ja toimivat liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut. Hyvinvointipalveluihin sisältyvät toiminnan turvallisuus ja esteettömyys. Toimintojen on palveltava asukkaita tasa-arvoisesti, alueellisesti ja erilaiset toimintarajoitteet huomioiden.

Järjestöjen ja kunnan kumppanuutta on vahvistettava. Järjestöavustusten määrää rahaa on korotettava ja avustuksia on ohjattava yhä enemmän vastikkeellisesti kuntalaisia aktivoivaan toimintaan ja ennaltaehkäisevään työhön. Kunta tukee järjestöjä ja vapaata kansalaistoimintaa järjestämällä edullisia toimitiloja ja lisäämällä toiminta-avustuksia. Kunnan toimitilat on myös saatava laajemmin kuntalaisten käyttöön.

Liikunta luo terveyttä ja hyvinvointia

Nurmijärvellä on hyvät liikuntamahdollisuudet, kunhan niistä pidetään huolta. Haluamme, että lähiliikuntapaikkojen rakentamista jatketaan tulevaisuudessakin, ja lisäksi otetaan huomioon tasa-arvoisesti eri-ikäiset kuntalaiset ja eri puolilla Nurmijärveä asuvat ihmiset. Päivittäisen liikunnan mahdollistavat lähiliikuntapaikat, luonto metsäalueineen sekä turvalliset ja toimivat kevyen liikenteen väylät. Näin tuetaan ja parannetaan kuntalaisten elämänlaatua, hyvinvointia ja alueen viihteyttävyyttä liikunnan keinoin. Näemme, että kuntalaisten hyvinvointia tuetaan ylläpitämällä ja rakentamalla monipuolisia harrastuspaikkoja, jotka ovat lähipalveluina jokaisen helposti saatavilla.

Vammaispalveluita ja tukea vammaisille tulee olla saatavilla riippumatta henkilön asuinpaikasta tai siitä, minkä lain perusteella palvelu on myönnetty. Vaadimme, että vammaisten mahdollisuuksia palveluihin ja laadukkaaseen vapaa-aikaan parannetaan. Laadukkaat liikuntapalvelut ja esteettömät sekä helposti saavutettavat tapahtumat ja tilat lisäävät päivittäistä toimintakykyä. Koulutettuja avustajia tarvitaan lisää, ja palvelujen saatavuutta on parannettava.

Kulttuuri on kaikkien oikeus

Kaikilla tulee olla mahdollisuus nauttia, tehdä ja harrastaa kulttuuria asuinpaikasta ja varallisuudesta riippumatta. Kulttuuri lisää hyvinvointia ja tuo sisältöä elämään. Se myös aktivoi toimimaan, minkä vuoksi vaadimme seniorikorttiin liittäväksi myös kulttuuripalveluja. Muutoinkin ikäihmisten kulttuuritarjontaa on tuettava. Monessa kunnassa käynnistetty kulttuurikaveritoiminta on hyvä malli, joka tulee mielestämme jalkauttaa Nurmijärvelle.

Kulttuurin harrastaminen alkaa jo lapsena. Kouluissa ja varhaiskasvatuksessa on toteutettava hankkeita, jotka tarjoavat tasa-arvoisesti ja tavoitteellisesti kulttuurisia kohtaamisia sekä elämyksiä kaikille nurmijärveläisille lapsille ja nuorille.

Kulttuuriin kuuluu myös kansalaisten yhdistyksissä ja opistoissa harjoittama vapaa sivistystoiminta. Nurmijärven kunnan on sitä tuettava, eivätkä opiston kurssimaksut saa nousta osallistumisen esteeksi.

Kirjastot antavat kuntalaisille mahdollisuuden kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen, tietojen ja taitojen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjastojen tehtävänä on lain mukaan edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjasto elää ja muuttuu yhteiskunnan muutosten myötä, mutta säilyy silti sivistyksen ja kulttuurin kehtona.

Hyvin toimiva, ajan haasteisiin vastaava kirjastolaitos on sivistyksen majakka. Nurmijärven kirjasto on maan kärkisijoilla, ja siellä sen tulee myös pysyä.

Vastuullista kuntataloutta – huolenpitoa henkilöstöstä

- Nurmijärven julkiset palvelut on järjestettävä jatkossakin pääosin kunnan omana tuotantona. Tarvittavat keskeiset toimitilat on säilytettävä kunnan omistuksessa. Yritykset ja järjestöt ovat kunnan kumppaneita ja täydentävät kunnan vastuulla olevia palveluja.
- Kunnan elinkeinopalveluja on vahvistettava entisestään tukemaan kasvua ja työllisyyttä.
- Kunnassa on nostettava kestävänsä kehityksen periaatteet toimintaa ohjaavaksi lähtökohdaksi. On laadittava toimintasuunnitelma, miten *Hiili-neutraali Uusimaa 2035* -ohjelman tavoitteet muutetaan käytännön teoiksi.
- On huolehdittava, että kunta on hyvä ja esimerkillinen työnantaja henkilöstölleen. Työvoimapula selätetään, kun julkisten palveluiden ammattilaiset voivat töissä hyvin. Mitä paremmin työpaikalla voidaan, sitä pidempään työntekijät jaksavat tehdä töitä. Kunnan on työllistettävä myös osatyökykyisiä.
- Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen turvaamiseksi kunnan on pidettävä omistuksessaan *Nurmijärven Kodit*. Myös *Nurmijärven Vesi* ja *Nurmijärven Sähkö* on säilytettävä kunnan omistuksessa.
- Kunnan on turvattava talouden riittävä omarahoitus ja investoinnit on toteutettava niin, että velkaantuminen pysyy hallinnassa.

Osallisuus ja omistajuus turvaavat hyvät palvelut

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä tulee olla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Osallisuuden vahvistaminen, aktiivinen viestintä ja avoimuuden lisääminen kunnan toiminnassa kuuluvat tavoitteisiimme tulevilla valtuustokaudella. Osallistavaa budjetointia tulee kehittää ja säilyttää se kunta-laisten mahdollisuutena osallistua yhteisistä verovarosta käytävään keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon.

Strategisesti tärkeät toiminnot kuten Nurmijärven Sähkö, Nurmijärven Vesi ja Nurmijärven Kodit tulee pitää kunnan omistuksessa.

Pidetään huolta Nurmijärvestä – Nurmijärvi pitää huolta meistä.

Lisää osallistumisen mahdollisuuksia päätöksentekoon

- Kuulemisesta kuuntelemiseen: pidetään kaikki asukkaat mukana kunnan kehittämisessä varmistamalla mahdollisuudet saada tietoa ja vaikuttaa valmisteilla oleviin asioihin. Budjetointia on uudistettava niin, että asukkaat pääsevät enemmän mukaan päätöksentekoon.
- Järjestöjen ja kunnan tavoitteellista yhteistyötä vahvistetaan. Tukemalla järjestöjä myös taloudellisesti saadaan hyvinvointia monin verroin takaisin.

Toimiva tiedonkulku ja lähidemokratia

Valtuustokauden aikana haluamme kehittää tiedottamista kunnan ja Keusoten palveluista. On myös luotava toimivia käytäntöjä asukkaiden mielipiteiden ja tarpeiden kartoittamiseksi ja kehittämishankkeiden tukemiseksi. Aktiiviset kansalaistapaamiset ja kunnanosatapahtumat ovat tästä hyviä esimerkkejä. Järjestöjen roolia lähidemokratian vahvistamisessa edistetään. Asukasyhdistykset ovat kunnan kehittämiskumppaneita.

Vaikuta – toimi – osallistu. Yhdessä onnistumme.



Mitä Sinulla on sydämellä? Ota yhteyttä.

- Löydät meidät internetistä osoitteesta <https://nurmijarvi.sdp.fi>
- Facebook: www.facebook.com/NurmijarvenDemarit
- Puheenjohtaja Harri Lepolahti
harri.lepolahti@elisanet.fi, 045 697 2003

Vahva paikallinen vaikuttaja ja päätöksentekijä



Maailmaa voi muuttaa. Tarvitaan vain rohkeita ihmisiä.